

Yazılar:

G R A F İ K E R L E R M E S L E K K U R U L U Ş U

Gösteriş dünyası

Michael Johnson

Creative Review, Kasım 2008

Çeviri: Ash Mertan

Tasarım monografileri artık eskisi gibi rağbet görmüyorlar. Michael Johnson’a göre bu o kadar da kötü bir şey değil.

Mimarlar ilk binalarının göklere yükseldiğini hayal ederler. Ürün tasarımcıları, tasarladıkları ilk ürün dizisinin Apple mağazalarında satışa sunulduğunu hayal ederler. Peki ya grafik tasarımcılar? Belki meşhur olacak bir sembol, bir paket veya bir afiş tasarlama hayalini kurarlar. Ya da en çok değer verdikleri ödülü kazanmayı. Ama sürekli rüyalarına giren bir şey vardır ki; o da birisinin kendi işleri hakkında çok satan bir kitap yazmasıdır. Aslında bu gayet anlaşılır bir şey – çoğunlukla baskı makinesinde hayata geçen yeteneklerinizi geliştirmek için yirmi senenizi harcadıysanız, bunları kayda

geçirecek bir kitap gayet makul bir istektir. Ve arkada bıraktığımız onlarca sene boyunca, bunun birçok örneği de görülmüştür; Paul Rand kendi yaşam süresince geliştirdiği tasarım yaklaşımı ve teorileri hakkında birçok kitap üretti; Fletcher Forbes Gill yayıncılık hayatlarına sevdikleri şeyler hakkında küçük bir kitap çıkararak başladılar (Graphic Design: Visual Comparisons / Grafik Tasarım: Görsel Karşılaştırmalar) ve kendi kaleme aldıkları uzun bir diziyle devam ettiler. Yeni ortaklar bu girişime kendileri de dahil olmak için baskı yaptıkça, beş yıllık aralarla yeni kitaplar yayınlamaya devam ettiler. Minale Tattersfield, ambalaj tasarımından, başarılı bir benzin istasyonunun tasarımına kadar her şeyle ilgili teorilerini açıklayan, kendi kaleme aldıkları kitaplarda uzman oldular. Ve bu kitapların bazılarının satış rakamları önemli miktarlara ulaştı. Brody ve Carson, tasarımcıların – deyim yerindeyse – kovalar dolusu kitap satabileceğini ispatladılar – Carson’un End of Print (Baskının Sonu) adlı kitabı 200.000 adet sattı, Brody’nin iki cildi ise 120.000. Stefan Sagmeister’in son kitabı, daha üçüncü basımında, 40.000

adet sattı ve hâlâ da satmaya devam ediyor. Çok satanlar listeleriyle karşılaştırıldığında, bunlar çok büyük rakamlar olmayabilir ama “sanat kitabı” yayıncılığında gerçekten de saygıya değer rakamlar.

Bu arada, Sagmeister’ı eleştirmeyenler de yok değil. Mesela Atelier Work’den Quentin Newark: “Çok üretken olduğunu biliyorum, ben onun ciğerini kendiminkinden daha iyi tanırım, ama tasarım yapma yollarını Bob Gill kadar akıllı ve etkili bir şekilde özetlemeyi başarabildi mi? Bob Gill’in nasıl düşündüğünü hemen şimdi size anlatabilirim; kendi yaklaşımını son derece güçlü ve etkili bir ‘mantra’ya sıkıştırmayı başarabilmiştir, fakat Sagmeister’in düşünce süreçleriyle ilgili açık ve net bir algılamam yok. Tek

anladığım, bedensel süreçler, çöplük ve ‘kitsch’in komik ve ezik büzük bir karışımı olduğu.”

Son zamanlarda grafik tasarımıyla ilgili yayınlanan monografiler* yayıncının “mutlaka sahip olmalıyım” listesinden “mutlaka uzak durmalıyım” listesine taşındılar. Bu kitapların moda akımı olarak en zirvede oldukları zamanlarda, neredeyse hiç tanınmayan bir kolektif olan Neasden Control Centre, üniversiteden mezun olur olmaz işlerini anlatan bir kitap çıkarmışlardı. Şimdiye piyasa değişti ve belki de beklentilere

* **Monografi** ya da **monograf** Türkçe’ye Fransızca *monographie* sözcüğünden geçmiş olup, bilimsel alanlarda özel bir konu, sorun ya da kişi üzerine yazılmış, kendi başına bir bütün oluşturan kitaplara verilen isimdir. (kaynakça: www.tr.wikipedia.org) – ç.n.

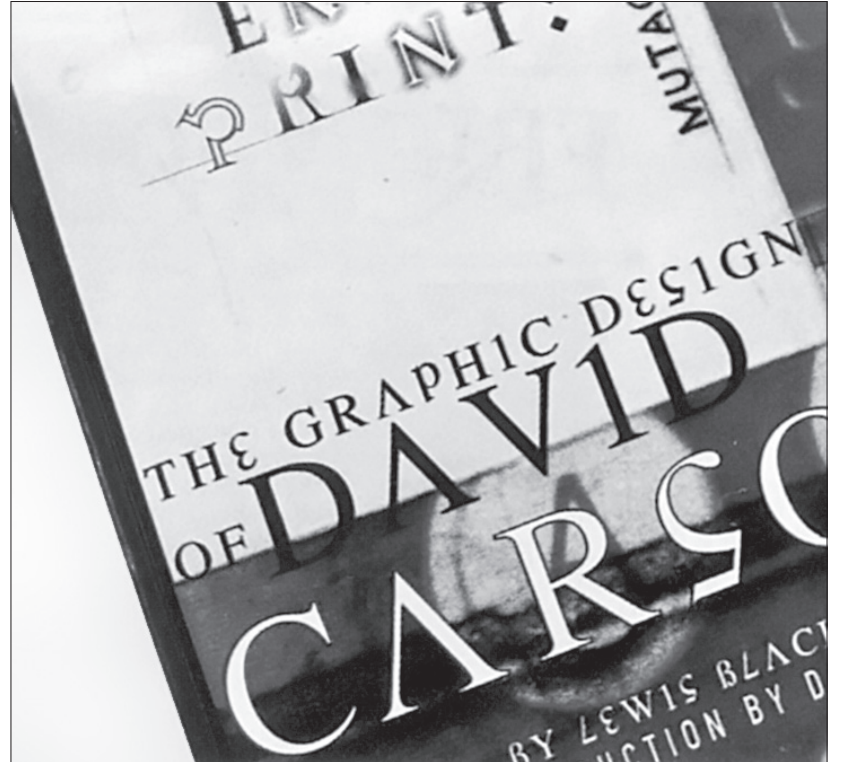
“The Work of Five Designers” (Beş Tasarımcının İşleri – 1972) ve “Living by Design” (Tasarıma Göre Yaşamak – 1978).

Stefan Sagmeister’den “Things I Have Learned In My Life So Far” (Hayatımda Şu Ana Kadar Öğrendiğim Şeyler – 2008).

Eski Creative Review editörü Lewis Blackwell’den David Carson’un “The End of Print” (Baskının Sonu – 1995).

Tasarım Peter Saville, editör Emily King (2003).

cevap verecek birçok önemli cilt günyüzü bile görmedi. Adrian Shaughnessy'nin dikkat çektiği gibi: “Şimdi öyle bir durumdayız ki, alanda belli bir konuma sahip Mark Farrow ve North gibi tasarımcıların kendilerine ait bir monografileri yok.”

Peter Saville'in işleri, açtığı Design Museum (Tasarım Müzesi) sergisine eşlik eden bir yayında kayda geçmişken, 80'lerin tasarım dünyasının kutsal üçlemesinde, kilit öneme sahip bir başka kişilik olan Malcolm Garrett halen beklemekte. Kendisi bu konuda şunu söylüyor: “Boş yere göklere çıkartılan kartvizitlerle ağzına kadar dolu Magma gibi mağazalar bana son derece itici geliyor. Tam olarak neyi ‘problem’ ettiğimi de bilmiyorum. Sonuçta, konuya tamamen sırtımı çevirmiş durumdayım. Özellikle de bir Malcolm Garret monografisi yayınlama bahsi açıldığı zaman. Eğer böyle bir şey hayata geçecek olursa, Malcolm Garrett monografisinin başlığı An

Indefinite Article (Belirsiz Bir Nesne) olmalı.”

Garrett'in boş yere göklere çıkartılan kartvizitlerle ilgili yorumu elbette burada meselenin kalbine parmak basıyor. Bu monografiler uygulamada stüdyo katalogları haline geldiler ve bizzat tasarım şirketinin 500 kopya alacağı, üstelik hiçbir ücret talep etmeden bütün metinleri ve görselleri de temin edeceği bilindiği için, yatırıma layık görülüyorlar. Birçok yayıncı bunun adına gösteriş yayıncılığı deyip geçiyor.

Quentin Newark bu fikri kesinlikle paylaşanlardan ve bir gün şaşırtılmayı hasretle bekliyor. “Kitapların bir çoğu, üzerleri barkodlu, büyük broşürlerden ibaret. İçleri bomboş. Tasarımcı hazırlıyor, önüne de bir arkadaş bir yazı yazıyor. Öz eleştiri adına tek bir kelime bulmak, tarihsel veya sanatsal bağlam bulmak imkânsız. Fazla derine inilmiyor, fazla iddialı olunmuyor, yeni siparişleri kaçırarak her şeyden sakınıyor.

Peter Hall ve Michael Bierut'un Tibor Kalman'ı: Perverse Optimist (Sapkın İyimser – 2000).

“Şimdi kitap üretmek o kadar kolay ve ucuz, tasarım kitapları piyasası da o kadar büyük ki, her tasarım monografisinin derinlemesine ve dikkatlice düşünülüp, hazırlanmasını bekleyemeyiz elbette – ama kitapların hiçbirinde böyle bir çalışma görülüyor! Hepsi o kadar zayıf, o kadar ağzı sıkılar ki, sanki bir dizinin bir bölümü gibiler. Zannedersin ki tasarımcı bir sonraki kitabına koyacak bir şeyler kalsın diye cimrilik etmiş.”

Shaughnessy geçmişte bir monografi denemesinin başarısızlığa uğramış olduğunu itiraf ediyor. “Intro’da bir tane yapmıştık ama hiç işimize yaramadı. Çoğu müşterimizin gözünde, bu tür kitaplar stüdyoları fazla burnu havada gösteren şeyler. Potansiyel bir müşterimize vermek istemiştik ama müşteri ‘Magma’da satılan türden bir şeye benziyor’ diyerek geri çevirmişti. Onun yerine satış için ürettiğimiz bir broşürü tercih etti.”

Başarılı olması çok daha muhtemel olan kitaplar, “nasıl yapılır” tarzı kılavuz kitaplar olabilir (mesela Shaughnessy'nin How To Be A Graphic Designer Without Losing Your Soul / Ruhunuzu Kaybetmeden Nasıl Grafik Tasarımcı Olunur adlı kitabının satışı gerçekten de etkileyici bir rakam olan 60.000’e ulaşmıştı). Bu bir bakıma, David Ogilvy ve Wally Olins gibilerinin kendi disiplinleri hakkında yazdıkları, kendi işlerinden yeterince örnek içermeleriyle hem “benden geriye bir şey kalsın” arzusunu tatmin edip, hem de kullanışlı olan, ama bu arada “ben, ben, ben” diye yırtınan kitapların asla ulaşamayacağı bir objektifliğe sahip olan kitaplarla başlattıkları geleneği devam ettiriyor. Derek Birdsall hayatı boyunca yarattığı eserleri belgelemeyi başardı fakat

“Her tasarım monografisinin derinlemesine ve dikkatlice düşünülüp, hazırlanmasını bekleyemeyiz elbette – ama kitapların hiçbirinde böyle bir çalışma görülüyor!”
Quentin Newark

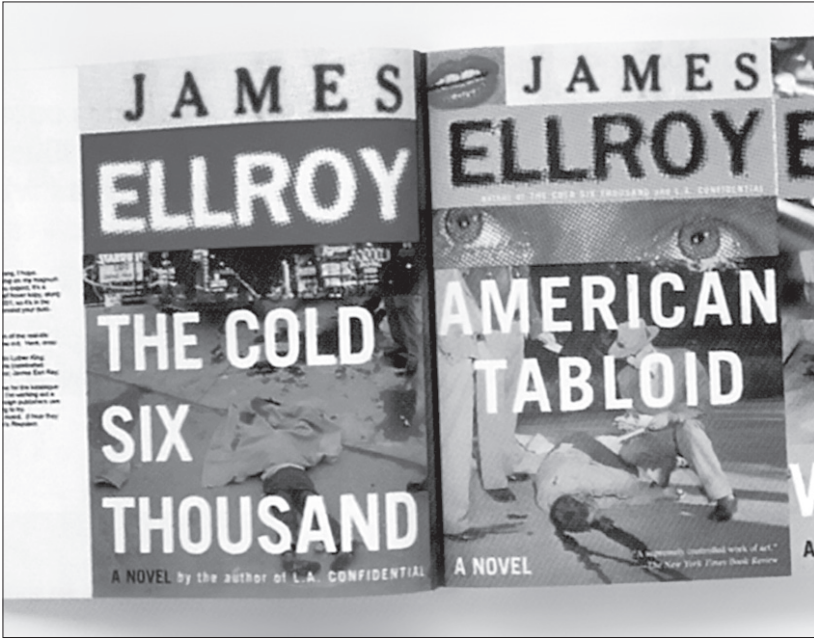
bunu yaparken kitap tasarımı bağlamı içerisinde kaldı ve baskı tasarımcıları için paha biçilmez bir referans üretmiş oldu. Alan Fletcher’ın başyapıtı The Art of Looking Sideways (Yan Bakma Sanatı) bile, sadece işlerini sergilediği bir vitrin olmanın çok ötesinde, daha çok onun düşünce tarzını anlatıyordu.

Yayıncılar halen bazı konular üzerine riske girmeyi sürdürüyorlar ama sonuçlar da değişiyor. Uzun zamandır dört gözle beklenen, Robert Brownjohn’un hayatını anlatan kitap (Sex and Typography / Seks ve Tipografi), ölümünden sonra bir retrospektifle beraber yayınlanmıştı ve çok satanlar kategorisinde zirveye oturabilirdi fakat sektördeki kaynaklar “çok az” satış gerçekleştirildiğini itiraf ettiler. Dünyadaki esaslı birkaç bin BJ hayranı kendi nüshalarını aldıktan sonra, karton kapakla bir kere daha basılması için (bir kitabın popülerliğinin gerçek alameti) yeterli ekstra destek yok gibiydi.

Bunu gibi göreceli başarısızlıklar kulağınıza geldiğinde, (70’li ve 80’li yıllarda tesiri çok geniş bir alana yayılmış fakat az çok unutulmuş bir tasarımcı olan) John Gorham hakkındaki tartışmalı kitabın hâlâ

Lakshmi Bhashran'ın Vince Frost kitabı Sorry Trees (Üzgün Ağaçlar)'dan iki sayfalık kesit (2006).

ABD'li kitap tasarımcısı Chip Kidd'in Book One (Kitap Bir – 2005) adlı kitabından iki sayfalık kesitler:

bir yayıncı aradığı haberi hiç de şaşırtıcı gelmiyor. Bazen bir monografi stratejik bazı sebeplerle yayınlanır. Vince Frost, Sydney'e taşınırken kendi işlerinden oluşan bir koleksiyonu kendi imkânlarıyla yayınlamış, bunun hem açtığı sergi için bir katalog, hem de bir ülkeden diğerine taşınmasını imleyen bir eser olarak düşünmüştü. Yine çok enteresan bir başka yenilik; (şimdiden İncil adı yakıştırılan) en son Pentagram kitabının tamamen stüdyonun kendi imkânlarıyla yayınladığı, satışa sunulmadığı ve incecik hamurdan kâğıda basılmış, çok kalın bir işler kataloğundan

başka bir şeye öykünmeyen bir kitap olması. Frost yeni işlerini sergilemek için, güncelleştirilmiş bir web sitesi üzerinde çalışıyor. İşte gelecekteki “gösteriş” projelerinin afallayacağı nokta da tam burası olacak – tasarımcının işleri internet üzerinde güzelce kataloglanmışsa, kitap şeklinde basılması elzem bir ihtiyaç olmaktan çıkıyor. Ama yine de risk alıp, bahse girmeye istekli kimseler mevcut, özellikle de “son dönemin parlayan yıldızı” diye anılanlar üzerine. Mesela bu yıl, Non-Format “erken monografi” muamelesine maruz kalanlardan biriydi ve Daniel Eatock'un Imprint (Damga) adlı

Michael Johnson/iStockphoto'dan “Me Me Me” (Ben Ben Ben) adlı çizim.

Non-Format'ın kitabı, Love Song (Aşk Şarkısı) ve Daniel Eatock'un yakınlarda çıkan monografisi, Imprint (Damga – 2008).

kitabı da, bu makale yazılırken, mağazalara gelmek üzereydi. Eatock, geride bıraktığımız on sene içerisinde, tasarım öğrencilerini fazlasıyla etkilemiş bir kişilik ve sırf bu sebepten dolayı basılmayı, ya da Quentin Newark'un deyişiyle bir “ilk bölüm”ü hak ediyor. İşlerinin geniş kapsamlı olarak, neredeyse obsesif bir şekilde, kendi web sitesinde sergilendiği bir gerçek. Bu yüzden onun Imprint'i yalnızca gerçek hayranlarına, ya da internet bağlantısı olmayanlara ve yakında ABD'de açacağı sergisinin ziyaretçilerine yönelik olacak. Kimi tasarımcılar işin ironisini kabul ediyor ama yine de yılmadan yollarına devam ediyorlar. Chip Kidd işlerini topladığı ilk kitabı hakkında internetteki “blog”unda şunları yazmış: “Grafik tasarım monografilerinin çoğunun narsizm maceraları olduğu söyleniyor. Burada da durum kesinlikle böyle, ama beni olduğu kadar, kitaplar ve yazarları da öne çıkarmasını ümit ediyorum. (Biliyorum, ‘iyi denemeydi’ diyeceksiniz.)” Birçokları bu tür kitapları, kariyerlerinin “sonbaharında” düşünülecek bir proje olarak görmeye devam edebilir. İlkbahar olamaz, çünkü ne de olsa “yaşamınızın eserleri” dendiği zaman bunda bir final algısı ister istemez oluyor. Tibor Kalman'ın hatırası yavaş yavaş solup giderken,

Peter Hall ve Michael Bierut onun işlerine hakikaten derinlemesine ışık tutan bir kitap üretmeyi başardılar ve bu kitap bugün hâlâ, yeniyetme “tasarımcı monografisi” geleneğinde, klasik konumunu korumakta. Ama pek çok insan da, Neville Brody'nin kulaklara küpe olan hikâyesini duymuştur. Brody, başarılı bir kariyer retrospektifi ve çok iyi karşılanan bir kitap çıkarmasının üzerinden altı ay geçtikten sonra, İngiltere'de iş alamaz hale gelmişti. Bundan da şunu çıkarabiliriz ki, tasarımcılar başyapıtlarını yayınlamadan önce biraz daha beklemeyi tercih etmeliler. Sonra biraz daha. Ve hatta belki birazcık daha... ●

Michael Johnson, Johnson Banks'in yaratıcı direktörüdür. Bu makale ilk olarak Thought for the Week (Haftanın Düşüncesi) adlı internet blog'unda yayınlanmıştır. www.johnsonbanks.co.uk/thoughtfortheweek

Erik’ten tipo tüyoları

Erik Spiekermann
www.alttype.com
Çeviri: Joelle İmamoğlu

Stop Stealing Sheep’in
yazarı ve FF Meta’nın
yaratıcısı Erik Spiekermann
bu yazısında bilgeliğini
paylaşıyor.

Masaüstü yayıncılığının
icadıyla birlikte, tasarımcılar
ilk kez kendilerini bilgisayar
başında dizgi yaparken
buldular. Tasarımcılar o güne
kadar istediklerini dizgicilere
ayrıntılarıyla tanımladıktan
sonra işi profesyonellere
bırakıyorlardı. Sonuç olarak
bugün üretilen en kaliteli
basılmış işlerde bile klasik
kusurlar göze çarpmaktadır.
Bu yazıda tasarımcı ve FontShop
grubunun kurucusu Erik
Spiekermann’dan belirgin
hataların önüne geçilebilmesi
için bilgiler bulacaksınız.

1. BÜYÜK BİR HATA

Sürgit bir metinde kelimeleri
vurgulamak için ASLA BÜYÜK
HARF kullanmayın. Gerekenden
çok daha fazla GÖZE
BATARAK sütun veya sayfanın
GÖRÜNTÜSÜNE zarar verirler.
Onun yerine *italik harf* kullanın.
Eğer büyük harf kullanmanız
şartsa, KÜÇÜK BÜYÜK HARFLER
(SMALL CAPS, SC) kullanın.
Bunları kullanırken ilk harfleri
ister büyük ister küçük
kullanabilirsiniz. Örneğin: 199 \$
değerinde, MAC ve PC’ye uyumlu,
CD-ROM’a kaydedilmiş yirmi
TIFF-dosyası.

2. BAĞLANTILAR

Kelimeleri birbirlerine bağlamak
veya birbirlerinden ayırmak
için üç değişik yol vardır:
tire (*hyphen*) -, tireden biraz
daha geniş olan orta çizgi (*en
dash*: kabaca “n” harfinin
genişliğindedir) –, daha da
geniş olan uzun çizgi (*em
dash*: kabaca “m” harfinin
genişliğindedir) —. Tireye
herhangi bir Mac veya PC
klavyesinden kolaylıkla
ulaşılır. Orta tire için Mac’ta
[option -] kombinasyonu
gerektermektedir. Uzun

tireye Mac’ta [option shift -]
basılarak ulaşılır. Bu çizgilerin
kullanımı, İngilizcede “*house
style*” adı verilen, her yayının
uyduğu kendine özgü
kurallara ve geleneğe göre
değişiklik gösterebilir. İki
tarafına boşluk verilmeden
kullanılan uzun tire—bunun
gibi—geleneksel olarak
düşüncelerin birbirlerinden
ayrılmasında kullanılır, ancak
uzunluğunun sürgit metinde
dikkati dağıttığını düşünüyorum.
Düşünceleri birbirlerinden
ayırmak için – bunun gibi –
iki tarafına birer boşluk
verilmiş orta tireyi kullanmayı
deneyin. Sayılar ve bileşik
kelimeler arasında iki tarafına
boşluk verilmeden orta tire
kullanılabilir, örneğin: Mağaza
10–19 arasında açıktır; New
York–Kansas City treni veya
New York–Baltimore trenine
sadece 8:00–15:00 arasında
binebilirsiniz.*

3. “VE”

Masaüstü yayıncılığın
profesyonel biri tarafından
yapılıp yapılmadığını
anlamanın en basit yolu yanlış
kullanılmış tırnak işaretleri
ve yanlış kullanılmış kesme
imleridir. Tırnak işaretlerinin
değişik şekilleri olabilir.
Genellikle görüntüleri “buna
benzer” ve bunu hatırlamanın
kolay yolu açma ve kapama
işaretlerini sırasıyla “66”
ve “99”a benzetmektir.
Açma işaretleri Mac’ta
[option 3]; kapama işaretleri
[option shift 3]’te bulunur.
Kesme işaretini yükseltilmiş
bir virgül olarak düşünebiliriz,
birçok yazıtipinde ‘9 rakamına
benzer. Tekli kapama işareti ile
aynıdır, tekli açma işareti ise ‘6
gibidir. Tekli açma işareti Mac’ta
[option 4], tekli kapama işareti
ise, [option shift 4] bulunur.

4. SAYILAR

Gerçek yazıtiplerinin hepsinin
tek hizada sıralandığı –
1234567890 – sayılar
yerine “*old style*” (eski tarz)
veya “*lowercase* (küçük
harf)” adı verilen sayıları
vardır – 1234567890. Hizalı
sayılar, büyük harflerle dizilmiş
satırlara eşlik etmek üzere
ortaya çıkmıştı. “*Old style*” veya
“*lowercase*” yazıların kullanımı
ise, metinde daha iyi sonuç verir
çünkü sayılar, yazıların iniş
(3, 4, 5, 7, 9) ve çıkışlarını (6, 8)
takip eder, x-yüksekliğindeki
harflere eşlik ederler (1, 2, 0).
Bu sayılar metnin içinde son
derece güzel sonuç verse
bile, bu güzel görüntünün

bir dezavantajı vardır: her
sayının eni farklıdır. Bunun
anlamı da bir sütun içinde
alt alta dizildiklerinde tam
olarak hizaya gelmemeleridir.
Ayrıca bazı sayıların yukarı
doğru, bazılarının ise, aşağı
doğru uzuyor olması satırların
birbirlerinin içine girmesine yol
açabilir. Hizalı sayılar ise, en
olarak birbirlerinin aynısıdır, bu
1 ile 8’in aynı alanı kapsaması
anlamına geldiği için görüntüde
dengesizlik yaratsa da, alt alta
geldiklerinde toplama işleminin
daha kolay yapılmasını sağlar.

5. GÜÇLERİ BİRLEŞTİRMEK

Ligatür, iki veya üç harfin
görsel ve biçimsel olarak tek
bir karakter olarak bir araya
gelmesine verilen isimdir.
ff/ff, fi/fi, fl/fl, ffi/ffi, ae/æ...
Ligatürler harflerin üst üste
binmesine engel olur, okumayı
kolaylaştırır ve İngilizce’de
kelimenin menşei vurgularlar.

6. HAVA BOŞLUĞU

Dizgiciler sayıları yazarken
nokta (1.000) veya (10’000)
kesme işareti kullanmazlar.
Onun yerine bilgisayarlarda bir
karakter olarak var olmayan bir
boşluğun yarısını kullanırlar.
Bunu yapmak için normal
bir boşluk kullanıp, boşluğa
pontonun yarı değerini verin:
10 000.
Bazı örnekler:
USD 34|500 (ancak: USD 2300)
Tel. +49-611-12|34|56
Hesap no. 7|654|321
sıcaklık 22°|C

7. SAĞ-SOL BLOKLANMAMIŞ

Metinleri sağdan ve soldan
bloklamayın! Birçok “masaüstü
yayıncılık programı” kelimeleri
ve boşlukları gudubet bir
şekilde genişletip sıkıştırarak
sağı ve solu bloklu metinler
yaratırlar. Gerçekten okunaklı
ve doğru oranlara sahip
sağ/sol bloklanmış bir
metin oluşturmak çok uzun
saatler süren can sıkıcı bir
çalışmayı gerektirir. Bu yüzden,
profesyonellerin tercihi sola
blok, sağ serbest olan bir
istif kullanmaktır. Metnin
tirenip tirenmeyeceğine de
satır uzunluklarında ne kadar
değişkenliğe razı olunacağına
göre karar verilebilir. Metni sola
bloklamak metne daha uyumlu
bir görüntü kazandırır ve
okumayı da kolaylaştırır, çünkü
tüm harf araları bu durumda
birbirlerine eşittir.

8. MADDE İMİ

Listeler yaparken tire (-) yerine
her zaman madde imi (*bullet*)

veya dikey olarak ortalanmış
noktalar kullanınız. Madde
imleri standart fontun içinde yer
alır.
• [option 8]
• [option shift 1]

9. YABANCI BİR HADİSE

Haček Slav dillerinde ıslık gibi
veya “f” harfinde olduğu gibi bir
sese işaret eder. Standart Mac
karakter setleri sadece vurgu
imlerine yer verir (û, ô, ú, é)
ama (ˇ) işaretini de barındırır.
Harf araları ve *baseline shift*
ile oynayarak (č) veya benzeri
istenen vurgulu harfi kolaylıkla
elde edebilirsiniz. ●

* Çevirenin notu: Orta tirenin
“arasında” anlamına gelen yerlerde
kullanıldığını söylemek mümkündür.
1881–1938, İstanbul–Antalya gidiş
dönüş bileti.

(Bu yazıda anlatımların daha rahat
yapılabilmesi için yazarın kendi
tasarımı olan FF Meta Pro ve FF Meta
Serif Pro yazıtipleri kullanılmıştır. –
Yayın Yönetmeni)

YAZILAR

Grafikerler Meslek Kuruluşu
Derneği adına sahibi
Yeşim Demir
Sorumlu Yayın Yönetmeni
Osman Tülü
Grafik Uygulama
Tipograf
Baskı
A4 Ofset
Para ile satılmaz. Tüm hakları saklıdır.

Grafikerler Meslek Kuruluşu Derneği
Ortaklar Caddesi, Bahçeler Sokağı 17/4
Mecidiyeköy 34394 İstanbul
Tel: (0212) 267 27 58
Faks: (0212) 267 27 59
info@gmk.org.tr www.gmk.org.tr